

INFORMATIENOTA

Griffienummer: **2023-I069**

Onderwerp: Richtinggevende scenario's De Groesbeek
Zaaknummer: Z-22-096901
Documentnummer: VB/Raad/23/01614
Vergadering B&W: 22 augustus 2023
Raadsvergadering:
Portefeuillehouder: M.A. Barber
Ambtenaar: Wouter van de Lest
Mailadres: W.v.d.Lest@bergendal.nl

Aan de gemeenteraad,

Richting te geven aan de hand van enkele scenario's.

Waarom nu naar de carrousel?

Het is ongebruikelijk om inhoudelijke vraagstukken aan de raad voor te leggen. Wel kan dat indien een casus ingrijpend voor een dorpskern is. Naar onze mening is de verdroging van De Groesbeek en de gevolgen daarvan zo'n casus. Dat het ingrijpend is, blijkt onder andere uit de relatief grote opkomst tijdens de inloopavond, de aandacht in de media en berichten van stichtingen en verenigingen.

Om die reden vragen wij uw carrousel om richting te bepalen aan de hand van enkele uitgewerkte scenario's. Dat doen we nadat we gezamenlijk op locatie zijn wezen kijken, zoals voorgesteld aan het presidium van 29 juni '23. Voor het veldbezoek hebben we een hand-out gemaakt, die we voor de volledigheid bij deze nota hebben gevoegd.

De gekozen richting is leidend voor de verdere uitwerking en een concreet voorstel aan de gemeenteraad.

Samenvatting

Via een informatienota ([2022-I060](#)) informeerden wij de raad over de gevolgen van verdroging voor De Groesbeek, het kunstmatige systeem en het gebrek aan natuurlijk bronwater. Ook schreven we over onderzoeksresultaten naar mogelijke oplossingen en het participatietraject. Op 12 april 2023 hebben wij een eerste inloopavond georganiseerd. Op die avond hebben we ongeveer 125 belangstellenden gesproken. Een veelgehoord signaal tijdens de avond; behoud het water, maar wel op een andere manier. Uiteraard waren er ook andere inzichten en meningen.

Als alternatief voor het oppompen werd rondpompen regelmatig genoemd. Het idee daarbij is om regenwater als voeding voor de beek te gebruiken. Voor een alternatief zonder water bleek weinig draagvlak te zijn. Hoewel, er waren ook inwoners die de huidige situatie (bij de kerk) of een groen en bloemrijk alternatief prima vinden.

Korte probleemschets

In 2008 is de bron nabij de kerk aan de Kerkstraat hersteld. Toen werd de beek op natuurlijke wijze -de bron- gevoed. Gedurende de jaren kwam er steeds minder water uit de bron en sinds 2015 was de aanvoer nihil. Om de beek watervoerend te houden, is er in 2016 voor gekozen om een 38 meter diepe bronput te slaan. Deze voerde door natuurlijke druk water van dieper gelegen bodemlagen aan. De laatste jaren voert ook deze bronput geen water meer aan. Daardoor staat de bron grotendeels droog en de beek volledig droog.

Vanaf het Marktpllein stroomt wel water richting park Het Groeske. Ter plaatse van het Marktpllein, pompen wij gedurende 7,5 uur per dag bij ideale omstandigheden 67.5 kuub grondwater omhoog. Per jaar is dat 24.637 kuub ofwel 24.637.000 liter grondwater. Dit blijkt uit de gegevens van de bronpomp op het Marktpllein. Het college wil stoppen met het oppompen van grondwater. Met inwoners zijn we in gesprek gegaan over een alternatief. Uit die gesprekken blijkt dat behoud water erg belangrijk gevonden wordt.

Het bestaande systeem is kunstmatig en ontworpen in een periode dat er waarschijnlijk nog onvoldoende rekening is gehouden met bijvoorbeeld de gevolgen van klimaatverandering, nieuwbouw en uitputting van de bron. Rationeel gezien is het oppompen van grondwater voor esthetische doeleinden niet meer van deze tijd. Daarmee bedoelen we een tijd met onderwerpen zoals verdroging, klimaatadaptatie, verduurzaming enzovoort. Emotioneel gezien, gaat het om de geschiedenis -naamgever- van het dorp en merken we dat inwoners en stichtingen pleiten voor het behoud van water. Een alternatief zonder het oppompen van water lijkt onhaalbaar, tenzij we huidige situatie accepteren en omarmen. Wel zijn er alternatieven denkbaar waarbij we aanzienlijk minder water oppompen. Die alternatieven hebben we uitgewerkt in een aantal scenario's. De scenario's leest u in de bijlage. Om volledig te kunnen zijn hebben we per scenario de belangrijkste voor- en nadelen genoemd.

Communicatie

Nadat uw carrousel richting bepaald heeft, gaan we weer met inwoners en andere belanghebbenden in gesprek. Het resultaat daarvan (een ontwerp met kostenraming), leggen we ter besluitvorming aan de raad voor.

Inwoners informeren we regelmatig via samenbergendal.nl en een mailinglijst (contactgegevens ontvangen via een reactieformulier op de inloopavond).

Burgemeester en wethouders,

De secretaris,

E.W.J. van der Velde

De burgemeester,

mr. M. Slinkman

Bijlagen digitaal ter inzage

- 1. Hand-out**
- 2. Scenario's**